

แนวทางการบริหารจัดการโครงการที่พักอาศัยของผู้มีรายได้น้อยให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนผ่านกระบวนการ service design : กรณีศึกษา โครงการบ้านมั่นคง

ชื่อผู้แต่ง สหรัถ จันเพชร

ปี พ.ศ. 2565

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่มีการมุ่งเน้นในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ทำให้โครงการบ้านมั่นคงนั้นมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต เพื่อสร้างเมืองที่ยั่งยืนให้ตอบสนองต่อ SDG เป้าหมายที่ 11 เมืองและชุมชนยั่งยืน ซึ่งในกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการก่อสร้างของโครงการบ้านมั่นคงในขั้นตอนการต่อเติมปรับเปลี่ยนทางกายภาพของบ้านพักอาศัยนั้นยังขาดการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมที่สอดคล้องกับหลักการ SDGs และอาจจะส่งผลให้ชุมชนนั้นกลับมาเป็นสลัมอีกครั้ง การศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาต่อเนื่องของโครงการบ้านมั่นคงในขั้นตอนการต่อเติมปรับเปลี่ยนทางกายภาพของบ้านพักอาศัย ผ่านการเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพจากผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ หัวหน้าชุมชน เจ้าของบ้าน เพื่อนบ้าน ช่างและหน่วยงานรัฐ จำนวน 9 คน ในโครงการบ้านมั่นคงที่มีการพัฒนาในบริบทและสังคมที่แตกต่างกันจำนวน 2 โครงการ นำมาวิเคราะห์ผ่านหลักการ Service Design โดยทำการศึกษาขั้นตอนการปรับเปลี่ยนทางกายภาพของบ้านพักอาศัย ลักษณะการอยู่อาศัย ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง กฎและข้อจำกัดของชุมชน เพื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่เกิดในแง่มุมต่างๆ ของปัญหาและลำดับความสำคัญที่ส่งผลต่อความยั่งยืน ในขั้นตอนการต่อเติมบ้านพักอาศัยที่จะนำไปสู่การพัฒนา ปรับปรุง และเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในมิติด้านเทคนิค ด้านการเงิน ด้านสังคม เศรษฐกิจ และด้านสังคมวิทยาที่มีความสัมพันธ์กันในการพัฒนาชุมชนผู้มีรายได้น้อยให้ประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับหลักการ SDG เป้าหมายที่ 11 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อเนื่องของเมืองและชุมชนในอนาคตอย่างยั่งยืน ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าในขั้นตอนการต่อเติมบ้านพักอาศัย แนวทางที่นำไปสู่ความยั่งยืนเพื่อร่วมสร้างเมืองและชุมชนที่น่าอยู่ โดยสรุปในมิติต่างๆ 1. มิติด้านสังคม เศรษฐกิจ คือ มีการเสริมสร้างอาชีพ แบบบ้านที่รองรับครอบครัวขยาย 3 - 5 คนต่อครัวเรือน และมีแบบแผนที่ชัดเจนจากความต้องการของชุมชนในการปรับเปลี่ยนที่พักอาศัย 2. มิติด้านการเงิน คือ การสนับสนุนจากภาครัฐในแง่ของแหล่งเงินทุนที่สามารถผ่อนจ่ายได้ และคำปรึกษาในการจัดการสหกรณ์ 3. มิติด้านเทคนิค คือ มีแบบแผนในการต่อเติมปรับเปลี่ยนที่สอดคล้องกันทั้งในชุมชนเพื่อลดต้นทุนในการซื้อวัสดุ และเสริมสร้างความรู้แก่ช่างชุมชนรวมถึงทรัพยากร 4. มิติด้านสังคมวิทยา คือ มีการตั้งกฎที่ชัดเจนในการอยู่ร่วมกัน สร้างความยุติธรรมและความสามัคคีให้กับชุมชน ที่นำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาอย่างยั่งยืน